

UTICAJ INFORMACIONE TEHNOLOGIJE NA OBAVLJANJE EKONOMSKE DJELATNOSTI

THE IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGY ON THE PERFORMANCE OF ECONOMIC ACTIVITIES

Petra Pantić, dipl. ek.

Stručni članak

DOI 10.7251/OIK1402007P, UDK 340.137:004.738.5

Professional paper

REZIME

U ekonomskoj sferi postaje sve značajnije prikupljanje i raspolaganje informacijama, kao jedan od bitnih resursa za obavljanje ekonomske djelatnosti, posjedovanje i korišćenje informacione tehnologije.

Nove informacione tehnologije uveliko povećavaju ekonomsku efikasnost i omogućavaju mnoštvo novih poslovnih mogućnosti. Zahvaljujući njima uspostavljene su nove direktne veze između ljudi i preduzeća.

Rast preduzeća, kompleksnost poslova, rastuća brzina kojom treba donositi poslovne odluke i skraćivanje životnog ciklusa proizvoda utiču na razvoj i značaj informacione tehnologije na obavljanje ekonomske djelatnosti.

Ključne riječi: raspolaganje informacijama, obavljanje ekonomske djelatnosti, nove informacione tehnologije, ekonomska efikasnost.

UVOD

Brz razvoj nauke, razvoj informacione i telekomunikacione tehnologije stvorio je veoma dobre uslove za globalizaciju poslovanja. Unapređenje i širenje nove tehnologije ima značajan uticaj skoro u svim sferama ljudske djelatnosti. Osnovni cilj je da se, bez obzira na geografsku udaljenost, što brže i efikasnije povežu klijenti i tokovi informacija, njihovo posjedovanje kao i raspolaganje njima.

U uslovima vrlo jake konkurencije, naročito u ekonomskoj sferi postaje sve značajnije prikupljanje i posjedovanje informacija kao

SUMMARY

In the economic sphere it becomes increasingly important when collecting and disposing information, as one of the key resources for conducting economic activity, possession and use of information technology.

New information technologies greatly increase the economic efficiency and enable a host of new business opportunities. Thanks to them are established new direct connections between people and businesses.

Enterprise growth, job complexity, increasing the speed with which to make business decisions and shortening product life cycle affect the development and importance of information technology to carry out economic activities.

Key words: access to information, carry out economic activities, new information technology, economic efficiency.

INTRODUCTION

The rapid development of science, development of information and telecommunication technologies has created very good conditions for the globalization of business. Promotion and dissemination of new technologies has a significant impact in almost all spheres of human activity. The main goal is, regardless of geographic distance, to quickly and efficiently connect customers and information flows, making their possession and disposal of them.

In terms of very strong competition, particularly in the economic sphere it is becoming increasingly important the gathering and

i umijeće korišćenja novih informacionih tehnologija.

Veoma značajne promjene u našem društvu desile su se baš onda kada su se razvile savremene tehnologije kao što su: informaciona tehnologija, laserska tehnologija, tehnologija novih materijala, nuklearna tehnologija, tehnologija osvajanja svemira, biotehnologija i genetičko inženjerstvo. Pojava i uvođenje ovih tehnologija dovelo je do promjene u društvenim odnosima, proizvodnji, životu ljudi i njihovom obrazovanju.

Informacione tehnologije (IT) zasnovane na znanju čine osnovu gotovo svih drugih tehnologija i kao takve one su uključene u gotovo sve proizvode i usluge preduzeća, omogućavajući mu smanjenje troškova, veću efikasnost i profitabilnost poslovanja, unapređenje svih funkcija preduzeća, modernizacija administracije, ubrzanje procesa projektovanja i sl.

POJAM I RAZVOJ INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

Teško je dati tačnu definiciju informacionih tehnologija ali možemo reći da se pod informacionim tehnologijama (IT) podrazumijevaju različiti elementi i vještine za kreiranje, čuvanje i prenošenje informacija u različitim vidovima. Poslovne organizacije ih koriste u svrhu: (1) poboljšanja kvaliteta proizvoda i usluga, (2) poboljšanja efikasnosti i efektivnosti, (3) povećanja produktivnosti, (4) uštedu novca i energije, (5) uštedu vremena i (6) povećanja profita.

Information Technology Association of America (ITTA) definiše informacione tehnologije kao proučavanje, projektovanje, razvoj, primjenu, podršku ili upravljanje informacionim sistemima zasnovanim na računarima, posebno softverskih aplikacija i računarskog hardvera (Stankić, 2014, str. 2).

Kao osnovne komponente informacionih tehnologija Hanić i Krsmanović (2001, str. 29) navode: (1) informaciju kao strategijski resurs (uključujući znanje); (2) kompjuterski zasno-

possession of information as well as the art of using new information technologies.

Very significant changes in our society have occurred exactly when modern technologies developed such as: information technology, laser technology, technology of new materials, nuclear technology, the technology of space flight, biotechnology and genetic engineering. The emerge and introduction of these technologies has led to changes in social relations, production, people's lives and their education.

Information technology (IT) based on knowledge form the basis of almost all other technologies and as such, they are involved in almost all of the products and services of the company, enabling cost reduction, increased efficiency and profitability, improves all functions of the company, the modernization of administration, accelerates the process of designing and the alike.

CONCEPT AND DEVELOPMENT OF INFORMATION TECHNOLOGY

It is difficult to give an exact definition of information technology, but we can say that the information technology (IT) involves different elements and skills for creating, storing and transmitting information in various forms. Business organizations use them for the purpose of: (1) improving the quality of products and services, (2) improve the efficiency and effectiveness, (3) increase productivity, (4) save money and energy, (5) saving time and (6) increase profits.

Information Technology Association of America (ITTA) defines information technology as the study, design, development, implementation, support or management of information systems based on computers, particularly software applications and computer hardware (Stankić, 2014, p. 2).

As a core component of information technology Hanić and Krsmanović (2001, p. 29) reported: (1) information as a strategic resource (including knowledge); (2) computer - based

vane sisteme; (3) arhitekturu informacionih tehnologija usklađenu sa organizacijom; (4) razvoj i rukovanje kompjuterskim aplikacijama; (5) menadžment upravljanje.

Hanić i Krsmanović (2001, str. 29) takođe navode da se kao glavne oblasti primjene informacionih tehnologija ističu: (1) upravljanje podacima i informacijama; (2) razvoj i upravljanje aplikacijama; (3) upravljanje komunikacijama; (4) kompjutersku podršku operacijama; (5) industrijsku automatizaciju (kontrolu procesa, sredstava i robotiku); (6) automatizaciju ofisa (kancelarija); (7) razvoj integrisanih sistema upravljanja (CAD/CAM, CIM, FMS i dr); (8) podršku odlučivanju i upravljanju poslovnim sistemom.

Razvoj i primjena informacionih tehnologija u mnogome mijenja način privređivanja i život pojedinca. Razvoj informacionih tehnologija je prouzrokovao pojavu novih aplikacija i mreža ovih tehnologija, koje su značajno promijenile način poslovanja i življenja. Stankić i Krsmanović (2009, str. 14) takođe navode da postoji trend da se poslovne aktivnosti zasnovane na ovim tehnologijama premjeste u zemlje u razvoju ili nerazvijene zemlje (zemlje sa niskim dohotkom). Zemlje sa nižim dohotkom se uključuju u globalne tokove putem investiranja u informaciono-komunikacione tehnologije. Ovi trendovi su najprisutniji u zemljama Azije (Indiji, Kini, Tajvanu, Maleziji) i evropskim zemljama u tranziciji.

U svijetu su različito razvijene i zastupljene informaciono-komunikacione tehnologije i sektori čije je poslovanje na njima zasnovano. Stankić i Krsmanović (2009, str. 14) smatraju da je implementacija, difuzija i prisustvo novih tehnologija u razvijenim privredama na visokom nivou. Ove zemlje su ekonomski rast ostvarile pod uticajem razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija.

Jedna od inovacija razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija internet se smatra pokretačem promjena u društvu i privredi, od prikupljanja informacija preko posjedovanja i primjene znanja do rješavanja pojedinih zadataka i ostvarivanja prednosti, efikasnosti i boljih rezultata.

systems; (3) architecture of information technologies in correspondence with the organization; (4) development and operated computing applications; (5) management control.

Hanić and Krsmanović (2001, p. 29.) Also noted that as the main field of application of information technologies stand out: (1) management of data and information; (2) Development and management of applications; (3) communications management; (4) Computer support operations; (5) Industrial automation (control processes, tools and robotics); (6) Office automation (office); (7) Development of integrated management systems (CAD/CAM, CIM, FMS, etc.); (8) Support decision making and business management system.

The development and application of information technology in many ways changes business and the life of an individual. The development of information technology has caused the emergence of new applications and the network of these technologies, which have significantly changed the way of business and living. Stankić and Krsmanović (2009, p. 14.) also suggest that there is a trend that business activities based on these technologies are transferred to developing countries or undeveloped countries (with low-income). Countries with lower income are included in the global flows of the investment in information and communication technology. These trends are most prevalent in Asian countries (India, China, Taiwan, Malaysia) and the European countries in transition.

In the world there are differently developed and represented information and communication technology sectors, making them the main core of business establishment. Stankić and Krsmanović (2009, page 14.) argue that implementation, diffusion, and the presence of new technologies in the developed economies are at a high level. These countries have achieved economic growth influenced by the development of information and communication technologies.

One of the innovations in development of information and communication technologies internet is considered a driving force for the changes in society and economy, from the point of collecting information through possession and applying knowledge all up to solving certain tasks and achieving the benefits, efficiency and better results.

U javnosti se sve više govori o informaciono-tehnološkoj industriji i njenom značaju, što je rezultat velikog i eksplozivnog rasta ovog segmenta privrede kako na globalnom nivou tako i kod nas. Vladan Atanasijević (2014) navodi da bi najveći generator tražnje za informaciono-tehnološkom infrastrukturom trebalo da bude država. Uvođenjem elektronskih servisa, državna administracija postaje efikasnija, optimalnija i, prije svega, transparentnija, uz direktan podsticaj IT sektoru.

UTICAJ INFORMACIONE TEHNOLOGIJE NA POSLOVNO OKRUŽENJE

U kreiranju novih proizvoda i usluga uloga novih znanja i informacionih tehnologija je nezaobilazna.

Hanić i Krsmanović (2001, str. 17) objasnili su da se uloga informacionih tehnologija sastoji u tome što ona preduzeću omogućava: visok stepen automatizacije i efikasnosti proizvodnje, decentralizaciju preduzeća, fleksibilan nastup na tržištu, real-time povezanost sa dobavljačima i kupcima, ubrzanje isporuke i bitno smanjenje proizvodnih i administrativnih troškova.

Informacije i informaciona tehnologija radikalno mijenjaju tradicionalni način rada, organizaciju i sistem komuniciranja u preduzeću kao što su: promjene koje su donijele telekomunikacije, učenje i rad na daljinu, bankarska plaćanja preko kućnog računara, elektronski novac, elektronska kupovina i prodaja. Takođe je bitno pomenuti i ključni uticaj informacionih tehnologija na procese upravljanja i odlučivanja, kao što su: DSS (Decision Support System) ili ES (Expert System) koji menadžerima svih organizacionih nivoa omogućavaju donošenje najkvalitetnijih odluka. Stoga sve poslovne organizacije koje su u svoje procese uključili informacione tehnologije imaju značajne konkurentne prednosti na tržištu.

Informacija se danas smatra strateškim resursom, potencijalnim izvorom za sticanje

The public is talking more and more about the information-technology industry and its importance, as a result of the large and explosive growth of this segment of the economy both globally and in our region. Vladan Atanasijević (2014) states that the largest generator of demand for information-technology infrastructure should just be a state. With the introduction of electronic services, public administration becomes more efficient, more optimal, and above, all transparent, with a direct incentive to the IT sector.

IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGY ON BUSINESS ENVIRONMENT

In creating new products and services, the role of new knowledge and information technology is inevitable.

Hanić and Krsmanović (2001, p. 17) explained that the role of information technology adds to the fact that it allows the company: a high degree of automation and production efficiency, decentralization of the company, a flexible approach to the market, real-time connectivity with suppliers and customers, accelerating delivery and significantly reducing production and administrative costs.

Information and information technology dramatically change the traditional way of working, organization and communication system in the enterprise, such as: the changes that have adopted telecommunications, learning and teleworking, banking payments on your home computer, electronic cash, electronic buying and selling. It is also important to mention the crucial impact of information technology on management processes and decision-making, such as DSS (Decision Support System) or ES (Expert System) which allows managers from all organisations to make the most qualitative decisions. Therefore, all business organisations which have included information technology in their process have significant competitive advantages on the market.

Today, information is considered a strategic resource, a potential source for obtaining

konkurentne prednosti. Efikasno obavljanje svih ekonomskih djelatnosti sve više zavisi od efikasne upotrebe raspoloživih podataka i informacija.

Zoran Ćirić (2010, str. 42) navodi da svaki organizacioni sistem mora imati informacioni sistem koji prikuplja, skladišti, čuva, obrađuje i, u skladu sa zahtjevima njegovih korisnika, isporučuje potrebne im informacije za obavljanje ekonomske djelatnosti.

Razvoj informaciono-komunikacione tehnologije stvorio je mogućnosti efikasnog poslovanja na globalnom nivou. Stankić i Krsmanović (2001, str. 178) navode da u uslovima jake konkurencije gdje postaju razlike kao na primjer kod banaka, brokerskih firmi, finansijske organizacije su pod stalnim pritiskom da zadrže konkurentsku prednost, smanje troškove, upravljaju rizikom, koriste tehnologiju kao izvor konkurentne prednosti. Model globalne organizacije i jake konkurencije zahtijeva novu koncepciju pristupa u obavljanju ekonomske djelatnosti. Jedna od ključnih tehnologija za obavljanje tih djelatnosti je internet.

Internet i njegovi servisi, među kojima se posebno ističu World Wide Web i elektronska pošta, široko je otvorio vrata bankarstvu i finansijama, trgovini, državnoj upravi, odbrani i bezbjednosti zemlje, nauci i obrazovanju, stvaraocima svih vrsta i svih nivoa, razmjeni znanja, informisanju, druženju, zabavi i rekreaciji i mnogim drugim, manje složenim i manje značajnim poslovima, omogućavajući im da svoje aktivnosti racionalizuju, ubrzaju, poboljšaju, prilagode, uvećaju i prošire. Mogućnosti su, dakle, tu i samo ih treba koristiti (Petrović, 2012, str. 10). Cilj je da se postigne više uz što manje utrošenog vremena i radne snage.

Zemlje Evropske unije su još 1999. godine započele projekat e-Europe koji uključuje dostupnost informacionog društava najvećem dijelu stanovništva bez obzira na geografske i socijalne razlike, kao i razvoj savremenog načina realizacije javnih i zdravstvenih usluga, prilagođavanje obrazovnih sistema potrebama savremenog društva i prilagođavanje poslovnih sistema savremenim uslovima poslovanja i zahtjevima poslovnog okruženja.

competitive advantages. Efficient performance of all economic activity is increasingly dependent on efficient use of available data and information.

Zoran Ćirić (2010, p. 42) states that each organizational system must have an information system that collects, stores, maintains, processes, and, in accordance with the requirements of its users, it delivers the necessary information to carry out their economic activities.

The development of information and communication technologies has created effective business opportunities on a global scale. Stankić and Krsmanović (2001, p. 178) report that in cases of strong competition where differences appear, such as banks, brokerage firms, financial institutions are under constant pressure to maintain a competitive advantage, reduce costs, manage risk, use technology as a source of competitive advantage. Model of the global organization and strong competition requires a new concept in pursuing economic activities. One of the key technologies for performing these activities is the internet.

Internet and its services, amongst which World Wide Web and e-mail mostly stand out, have widely opened the door for banking and finance, retail, government, defense and security of a country, science and education, the creators of all kinds and at all levels, exchange of knowledge, information, socializing, entertainment and recreation, and many other, less complex and less important tasks, allowing them to rationalize their activities, accelerate, enhance, adapt, enlarge and expand. The possibilities are there, therefore, they just need to be used (Petrović, 2012, p.10). The goal is to achieve more with a lesser amount of time and labor.

The countries of the European union in 1999 had began a project called e-Europe, which includes access to information societies of the biggest area within a population regardless of geographical and social differences, as well as the development of modern ways when realizing public and health care favours, adapting educational systems to the needs of modern society and adapting business systems to modern conditions and requirements of the business environment.

Mnoge nacionalne ekonomije prepoznale su informacione tehnologije kao glavni faktor uticaja na ekonomski razvoj i inovativnost. Sopstvenim ekonomskim strategijama i primjenom informacionih tehnologija u svim aspektima društva, kao i promjenama koje su ovom primjenom nastale, ove zemlje su omogućile razvoj informacionog društva sa tendencijom njegovog daljeg usmjeravanja i usavršavanja ka iskorišćavanju potencijala informacionih tehnologija za povećavanje efikasnosti rada, smanjenje troškova, ekonomski rast, veću zaposlenost i podizanje kvaliteta života građana.

Danas gotovo nijedna moderna operacija ne može uspješno da se izvrši bez upotrebe informaciono-komunikacionih tehnologija. Internet je postao sastavni dio društvene i ekonomske strukture svake zemlje.

Sredstva informaciono-komunikacionih tehnologija omogućila su zaposlenima da sami planiraju vrijeme kako bi posao obavili što kvalitetnije. Zahvaljujući primjeni informaciono-komunikacionih tehnologija radnici mogu da obavljaju poslove i od kuće. Razvojem informacionih tehnologija i njihovom adekvatnom primjenom dolazi do stvaranja mnoštva novih poslova ili se iz postojećeg posla stvara novi, odnosno unaprijeđuje tradicionalni posao.

Preduzeća treba da investiraju u informaciono-komunikacionu opremu kako bi se razvili efikasniji načini obavljanja poslovnih aktivnosti. Cilj je da se optimalno iskoriste informacione tehnologije da bi se ostvario maksimalan rezultat uz što manje utrošenog vremena.

UTICAJ INFORMACIONE TEHNOLOGIJE NA STVARANJE NOVE EKONOMIJE

Danas živimo u vremenu naprednih tehnologija i promjena koje utiču na transformaciju privrede, društva i života. Brz tehnološki progres u sektoru informacionih tehnologija pokrenuo je nagli proces stvaranja nove ekonomije. Nova ekonomija je promijenila eko-

Many national economies have recognized information technology as a major factor of influence on the economic development and innovation. With own economic strategies and the application of information technology in all aspects of society, as well as the changes that have occurred with this application, these countries have enabled the development of information society with its tendency for further guidance and training to exploit the potential of information technology to increase efficiency, reduce costs, economic growth, increase employment and improve the quality of life for citizens.

Today, almost no modern surgery can successfully be carried out without the use of information and communication technologies. Internet has become an integral part of the social and economic structure of each country.

The means of information and communication technologies have enabled employees to plan their time and get the work done more efficiently. Due to the use of ICT workers can perform tasks from home. With the development of information technology and applying them to be carried out through adequate leads for the formation of many new employment opportunities or to enhance an existing business in order to create a new one, in fact upgrading the traditional job.

Companies need to invest in information and communication equipment in order to develop more efficient ways of doing business. The aim is to make optimal use of information technology, in order to achieve maximum results with minimum time spent.

IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGY ON THE CREATION OF A NEW ECONOMY

Today we live in a time of advanced technology and changes that affect the transformation of economy, society and life. Rapid technological progress in the information technology sector has launched a rapid process of creating a new economy. The new economy

nomski sistem na globalnom nivou. Razvoj i primjena informacionih tehnologija kreirali su novu ekonomiju koja predstavlja mnoštvo kvalitativnih i kvantitativnih promjena koje su u posljednjih dvadeset godina transformisale strukturu, funkcionalnost i pravila u ekonomiji.

Američka privreda je krajem devedesetih godina XX vijeka ostvarila značajan privredni rast zahvaljujući primjeni informaciono-komunikacionih tehnologija, i od tada je počeo da se koristi naziv "nova ekonomija". Naziva se i digitalnom ekonomijom, informacionom ekonomijom a sve popularnije i internet ekonomijom. Svi nazivi se odnose na uticaj informacionih tehnologija na obavljanje svih ekonomskih djelatnosti.

Nova ekonomija obezbjeđuje razne mogućnosti preduzećima da unaprijede organizaciju i strukturu poslovanja. Ona predstavlja osnov za promjene u ekonomskim djelatnostima, sa mogućnostima kreiranja novih pravila za postizanje produktivnosti, zaposlenosti, ekonomskog rasta i inovacija u svim sektorima. Osim navedenih smanjenja troškova i ostalih mogućnosti, nova ekonomija obezbjeđuje smanjivanje ili ukidanje geografskih, industrijskih i korporativnih barijera i granica. Potrošači u novoj ekonomiji imaju veliki izbor pristupa proizvodima i uslugama.

Zbog pozitivnih rezultata, većina preduzeća povećava investicije u informacione tehnologije, unapređuje organizaciju kako bi smanjila troškove, povećala efikasnost i fleksibilnost, efikasnije upotrijebila tehnologije i poboljšala donošenje poslovnih odluka.

Internet ekonomija

Stankić i Krsmanović (2009, str. 28) smatraju da internet predstavlja uzorak i posljedicu nove ekonomije. On je proizvod tehnoloških i ekonomskih promjena i stvaranja novih mjera i pravila. Nova ekonomija je povezana sa mrežnim efektima - što je veći broj korisnika u mreži, to je vrijednost mreže veća. Internet je danas jedan od najefektivnijih resursa koje preduzeće koristi da bi

has changed the economic system globally. The development and application of information technology has created a new economy that represents a multitude of qualitative and quantitative changes in the last twenty years which have transformed the structure, function and rules of the economy.

The U.S. economy in the late nineties of the twentieth century made significant economic growth through the use of information and communication technology, and since then has started to use the term "new economy". Also referred to as the digital economy, the information economy and the increasingly popular internet economy. All product names are related to the impact of information technology and on the performance of all economic activity.

New economy provides a variety of options to companies in order to improve the organization and structure of the business. It is the basis of change in economic activity, with the possibility of creating new rules for achieving productivity, employment, economic growth and innovation in all sectors. In addition to the above cost reduction and other possibilities, the new economy provides a reduction or elimination of geographic, industrial and corporate barriers and borders. Consumers in the New Economy have access to a wide selection of products and services.

Due to the positive results, most companies increase investment in information technology, promote the organization to reduce costs, increased efficiency and flexibility, effectively used the technology and improved business decision making.

Internet economy

Stankić and Krsmanović (2009, p. 28) argue that the internet is a pattern and effect of the new economy. It is a product of technological and economic change and the creation of new bounds and rules. The new economy is associated with network effects - the higher the number of users in the network, the greater the value of the network. The Internet is now one of the most effective resources that

povećalo efikasnost i efektivnost poslovanja.

Milićević (2002, str. 24) navodi da internet i nove informacione tehnologije dovode do restrukturiranja tržišta na globalnom nivou i pojedinih industrijskih i uslužnih djelatnosti. Ovo utiče na redefinisavanje načina obavljanja poslovanja i predstavlja izazov za konvencionalno ekonomsko razmišljanje. Internet je doveo do značajnih promjena u ekonomiji. Internet tehnologije predstavljaju fundamentalni preokret u sposobnosti prikupljanja, obradi, čuvanja i transferisanju informacija. Razmjena informacija putem interneta i intraneta se sada može posmatrati kao izvor kreiranja vrijednosti, za razliku od ranijeg shvatanja da informacija isključivo predstavlja trošak.

Internet je doveo do promjene obavljanja ekonomske djelatnosti, kao i balansa moći između proizvođača, posrednika i potrošača. Danas kupac postaje "kralj" nove ekonomije. Rastući dio ekonomske vrijednosti je proizvod informacionih tehnologija. Nova ekonomija zahtijeva brzinu, fleksibilnost i inovativnost. Tradicionalna preduzeća moraju da promijene svoje poslovne procese da bi ostala konkurentna u novim uslovima obavljanja ekonomske djelatnosti.

Đorđević (2012, str. 189) objašnjava da kako ključni simboli savremene ekonomije, odnosno okruženja koje postaje opšte mjesto za realizaciju najrazličitijih aktivnosti i procesa, postaju cyber-prostor, računari, računarske mreže, informacioni tokovi i informacioni sadržaji u digitalnoj formi, IT su tehnologije koje su glavni nosioci ekonomskog razvoja i modernizacije društva. Zato mnoge zemlje, koje su već napravile značajan napredak u pravcu razvoja mrežne ekonomije, imaju potrebu, ali i zadatak, da i dalje investiraju u razvoj i implementaciju ICT.

ZAKLJUČAK

Informaciono-komunikacione tehnologije, uključujući fiksne i mobilne telefone, faks, računare, internet i druga informaciono-komunikaciona oprema transformišu poslovanje

a company uses to increase efficiency and effectiveness of business.

Milićević (2002, p. 24.) states that the internet and new information technologies led to the restructuring of global markets and individual industrial and service activities. This has an impact on redefining the way business is accomplished and is a challenge to conventional economic thinking. The Internet has led to significant changes in the economy. Internet technologies represent a fundamental shift in the ability of collecting, processing, storing and transferring information. The exchange of information over the Internet and Intranet can now be seen as a source of value creation, as opposed to the earlier understanding that the information represents only an expense.

The Internet has led to changes in the performance of economic activities, as well as the balance of power between producers, intermediaries and consumers. Today, the buyer becomes the "king" of the new economy. Growing part of the economic value is the product of information technology. The new economy requires speed, flexibility and innovation. Traditional companies have to change their business processes in order to remain competitive in the new conditions of the economic activity.

Đorđević (2012, p. 189) explains that the key symbols of modern economy, in fact, that the environment is a common place for implementing various activities and processes, becoming cyber - space, computers, computer networks, information flows and information content in digital form, IT technologies are the main leaders of economic development and modernization of society. Therefore, many countries that have already made significant progress towards the development of network economy, have the need, but also the task to continue to invest in the development and implementation of ICT.

CONCLUSION

Information and communication technologies, including fixed and mobile phones, fax, computers, internet and other information and communication equipment transform business

i privredu u cjelini, dovode do sniženja troškova, do porasta efikasnosti, donošenju ključnih poslovnih odluka, doprinose povećanju mogućnosti da se proizvodi i usluge prilagode zahtjevima kupaca i da se ubrza razmjena. Pored toga, ove tehnologije su omogućile razvoj novih proizvoda i djelatnosti, dok je korišćenje interneta dovelo do nastanka mnogih novih firmi širom svijeta i do otvaranja novih radnih mjesta.

Živimo u vremenu naprednih tehnologija koje su dovele do promjena koje utiču na transformaciju privrede, društva i života. Veoma brz tehnološki progres u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija pokrenuo je proces stvaranja nove ekonomije, novog rasta i razvoja privrede, i značajno uticao na pozitivno obavljanje ekonomske djelatnosti.

and the economy as a whole, lead to cost reduction, increase of efficiency, making key business decisions, which contribute to increasing the possibility of products and services to be adapted to the requirements of customers and to accelerate the exchange. In addition, these technologies have enabled the development of new products and activities, and the use of Internet has led to the emergence of many new companies around the world creating new jobs.

We live in a time of advanced technologies which have led to changes that affect the transformation of the economy, society and life. A very rapid technological progress in the field of information and communication technologies has initiated the process of creating the new economy, new growth and economic development, and significantly impacted on the positive performance of economic activity.

LITERATURA

- Atanasijević, V. (2014). *IT ima veliki uticaj na ekonomiju, potrebna veća podrška*. Preuzeto 08. marta 2014. sa sajta <http://www.novimagazin.rs/ekonomija/it-ima-veliki-uticaj-na-ekonomiju-potrebna-veca-podrška>
- Ćirić, Z. (2010). *Upravljanje projektima razvoja i implementacije informacionih sistema*. Ekonomski fakultet Subotica.
- Đorđević, G. (2012). Uticaji ICT informacionog društva na društveno-ekonomski razvoj. *Socioeconomica*, br. 1, str. 188-200.
- Hanić, H. & Krsmanović, S. (2001). *Upravljački informacioni sistemi*. Ekonomski fakultet Beograd.
- Krsmanović, B. & Polić, S. (2012). *Digitalna ekonomija*. Materijal sa predavanja, Univerzitet Istočno Sarajevo, Fakultet poslovne ekonomije Bijeljina.
- Milićević, V. (2002). *Internet ekonomija*. Fakultet organizacionih nauka (FON) Beograd.
- Petrović, S. R. (2012). Izazovi informacionog društva – lice i naličje. Preuzeto 08.

REFERENCES

- Atanasijević, V. (2014). *IT has a major impact on the economy, need more support*. Retrieved Marta 08, 2014 from <http://www.novimagazin.rs/ekonomija/it-ima-veliki-uticaj-na-ekonomiju-potrebna-veca-podrška>
- Ćirić, Z. (2010). *Management development and implementation of information systems*. Ekonomski fakultet Subotica.
- Đorđević, G. (2012). The impact of ICT Information Society to the socio-economic development. *Socioeconomica*, No. 1, p. 188-200.
- Hanić, H. & Krsmanović, S. (2001). *Management Information Systems*. Ekonomski fakultet Beograd.
- Krsmanović, B. & Polić, S. (2012). *Digital economy*. Material from lectures, University of East Sarajevo, Faculty of Business and Economics Bijeljina.
- Milićević, V. (2002). *Internet economy*. Fakultet organizacionih nauka (FON) Beograd.
- Petrović, S. R. (2012). Challenges of the Information Society - two sides. Retrieved

- marta 2014. sa sajta http://www.itvestak.org.rs/ZITEH_12/radovi-12/Izazovi%20informacionog%20drustva.pdf
- Stankić, R. & Krsmanović, B. (2009). *Upravljački informacioni sistemi*. Fakultet spoljne trgovine, Bijeljina.
- Stankić R. (2014) *Informaciona tehnologija*. Preuzeto 15. marta 2014. sa sajta <http://www.ekof.bg.ac.rs/upload/1119PI2014-CAS01.pdf>
- March 08, 2014 from http://www.itvestak.org.rs/ZITEH_12/radovi-12/Izazovi%20informacionog%20drustva.pdf
- Stankić, R. & Krsmanović, B. (2009). *Management Information Systems*. Fakultet spoljne trgovine, Bijeljina.
- Stankić R. (2014) *Information Tehnology*. Retrived March 08, 2014 from <http://www.ekof.bg.ac.rs/upload/1119PI2014-CAS01.pdf>